

bbb | FLASH

Gompel&Svacina, Nationalestraat 111, B-2000 Antwerpen, www.gompel-svacina.be

Gompel&Svacina

driemaandelijks tijdschrift – jaargang 22 nr. 4 – Oktober – November – December
Afgiftekantoor Gent X: P209172
bbb | Beroepsvereniging voor
Boekhoudkundige
Beroepen vzw

 Overleiestraat 98 – 8530 Harelbeke
 Tel. 056 44 37 21
 ING IBAN BE 57 3850 4261 9035
 BTW BE0457 707 762
 www.bbb-vzw.be
 secretariaat@bbb-vzw.be

- 1 Woordje van de voorzitter (nieuwe lidgelden)
- 2 Covid 19, wie moet de alarmbel luiden? door Bert Bekaert
- 5 Partena: speciaal contactnummer voor accountants
- 6 Recente boekhoudkundige maatregelen voor eenmanszaken, maatschappen, vzw's en stichtingen door Els De Wielemaker
- 11 Planning BBB-avondseminaries 2021 en webinars
- 12 Publiciteit Fid Manager

Redactie:

 Patrick Deleu
 Els De Wielemaker
 Erna Goedefroy
 Jean-Marie Hillewaere
 Gaëlle Houvenaeghel
 An-Karliën Noterman
 Freddy Noterman
 Stefan Ruyschaert
 Thomas Vanhaecke
 Xavier Schraepen
 Stephan Svacina
 Filip Vandenbergh

In samenwerking met

FID-MANAGER

Partena
PROFESSIONAL

do your thing

CASEWARE
BELGIUM & LUXEMBOURG

ISSN 1783-0990

Geachte Confraters,

Het rampenjaar 2020 nadert voor velen zijn einde. Wij hopen dat u er in ieder geval nog in slaagt uw werkzaamheden op tijd af te werken. Heel wat van onze collega's zijn daar jammer genoeg niet in geslaagd en dragen nu de negatieve gevolgen op financieel, familiaal, emotioneel en fysisch vlak. Ook voor het eerste kwartaal van 2021 kunnen we helaas nog eenzelfde scenario verwachten. Daarna zien we, mede door de geplande vaccinaties, stilaan een klein lichtje aan het einde van de coronatunnel.

Ook wij hebben onze eigen reguliere planning noodgedwongen moeten aanpassen en een hybride vorm ingevoerd. Zoals u zult merken worden er bijgevolg in principe twee 'live locaties' alternerend opgenomen per seminarierreeks, in de mate dat deze uiteraard coronaveilig kunnen worden georganiseerd. Mochten we geen fiat krijgen, zullen wij deze fysieke bijeenkomsten jammer genoeg moeten afgelasten. Er worden echter altijd webinars voorzien die zowel live als 'on demand' kunnen worden bekeken.

Ook zullen er belangrijke wijzigingen worden doorgevoerd met betrekking tot de attestverstrekking. Deze worden voortaan rechtstreeks door onze beroepsvereniging overgemaakt aan het ITAA en moet u dus op het einde van ieder werkingsjaar niet meer opzoeken in tal van klassemmenten of opvragen bij diverse opleidingsverstrekkers. Het wordt de leden zo iets eenvoudiger gemaakt. Wij zijn daar uiteraard heel tevreden mee. Wie sprak er immers over de administratieve vereenvoudiging?

In 2021 mag U van ons het volgende verwachten:

1. **Inbegrepen in het gewoon lidgeld**
 - 14 seminarierreeksen met diverse topics
 - 14 syllabi en 5 professionele boeken in E-format. (Uitgeverij Gompel & Svacina)
 - Gratis gebruik van ons intranet met diverse tools en documentatie
2. **Afzonderlijke facturatie (optioneel)**
 - Diverse stagereeksen voor de diverse groepen
 - Diverse opleidingen die onze beroepsbeoefenaars mogelijk verder kunnen begeleiden

Om van dit aanbod te kunnen genieten verzoeken wij u uw lidmaatschap te hernieuwen, indien dit nog niet zou zijn gebeurd, ofwel u te registreren als lid via de registratieprocedure die u in de bijlage kunt vinden.

Het lidgeld werd voor **gewone leden** vastgelegd op €295,00 (excl. 21% btw).

Dit is een daling van €35,00 ten opzichte van het lidgeld van 2020.

Het lidgeld werd voor de **stagiairs en studenten** vastgelegd op €195,00 (excl. 21% btw). **Ook hier is een daling van €35,00 ten opzichte van het lidgeld van 2020 toegepast.** Deze bijdragen komen niet in aanmerking voor de KMO-portefeuille.

Wij hopen u weer talrijk te mogen verwelkomen in 2021 op één van onze zeven locaties of webinars en wensen u alvast veilige en rustige eindejaarsmomenten toe met uw gezin alsook een gezond 2021.

Jean-Marie HILLEWAERE, voorzitter BBB vzw

Covid 19, wie moet de alarmbel luiden?

Bert Bekaert, Advocaat – vennoot Everest advocaten; curator bij de ondernemingsrechtbank Gent

Inleiding

1. De kunstmatige economie zorgt vandaag voor het laagste aantal faillissementen in een decennium. De begeleidende anti-covid-19-maatregelen missen hun effect op korte termijn niet. We brengen ze even in herinnering.

Specifieke anti-covid-19 maatregelen grepen in op de kredietrelatie tussen een onderneming en de kredietinstelling, of voorzagen in faciliteiten voor betaling van overheidsschulden.

Er kwamen ook algemene maatregelen ter bescherming van een onderneming tegen haar schuldeisers. Zo werd er gesleuteld aan het insolventierecht zoals dat vandaag is opgenomen in het Boek XX WER. Iedereen herinnert zich nog het KB. nr. 15 gericht op de tijdelijke bevrozing van de faillissementsprocedures die het resultaat zouden zijn van de huidige Covid-19 crisis. Ondernemingen kregen 'een wettelijke bescherming' tot 17 juni 2020. Kort na 17 juni, volgde het 'gerechtelijk verlot' in juli en augustus 2020. In die periode hield de insolventiekamer van de ondernemingsrechtbank minder zittingen.

Al deze omstandigheden hadden als gevolg dat het aantal faillissementen in 2020 kunstmatig laag bleef.

Niettemin verwachten verschillende betrokken actoren dat er nog een grote faillissementsgolf zal komen. Zal in de toekomst de "derde Covid-19 golf" verwijzen naar een economische crisis eerder dan naar een gezondheids crisis of komt de economische crisis er niet meer?

2. In alle geval lijken de overheid en de wetgever nog meer begeleidende anti-covid-19-maatregelen te willen nemen.

Er werd inmiddels beslist dat het moratorium op faillissementen wordt verlengd tot 31 januari 2021.

Verder bestaan er enkele wetgevende initiatieven die nog 'hangend' zijn voor de Kamer. Interessant is het Wetsvoorstel van 10 juni 2020, dat voorziet in een gloednieuwe procedure ter bescherming van ondernemingen in moeilijkheden¹. Door een onderneming in moeilijkheden kan aan de rechtbank worden gevraagd "om, rekening houdend met de door de maatregel veroorzaakte schade voor de schuldeisers en het algemeen belang, voorwaarden en/of termijnen van betaling toe te staan aangepast aan de noden van de schuldenaar...de mogelijkheid om betalingsfaciliteiten toe te kennen is van toepassing op alle schulden, ongeacht de aard en de waarborgen waarmee ze gepaard gaan, met name de hypotheken of bijzondere of algemene voorrechten". Anders dan bij de gekende procedures van gerechtelijke reorganisatie, wordt in deze nieuwe procedure aan

de rechtbank (veel) meer beslissingsmacht verleend en aan de schuldeisers minder beslissingsmacht verleend.

3. Niettegenstaande voormelde anti-covid-19-maatregelen valt vooral op dat de geldende verplichtingen voor de economische beroepsbeoefenaar niet zijn gewijzigd. Dit betekent dat de reeds overbevraagde economische beroepsbeoefenaar nog meer dan ooit alert moet zijn.

Precies daarom houden we eraan om tijdens deze tweede lockdown periode een aantal aandachtspunten voor de economisch beroepsbeoefenaar te duiden ter vrijwaring voor zijn professionele aansprakelijkheid.

Alarmbelprocedure na invoering van art. 5:153 WVV

4. Er bestaat geen twijfel over dat bestuurders van vennootschappen bijzonder waakzaam moeten zijn over het tijdig voeren van de 'nieuwe' alarmbelprocedure. Deze procedure werd immers grondig gewijzigd.

We brengen een aantal zaken in herinnering.

Indien aan bepaalde criteria is voldaan moet het bestuursorgaan een algemene vergadering bijeenroepen binnen de twee maanden en in een bijzonder verslag uiteenzetten welke maatregelen zij voorstelt om de continuïteit van de vennootschap te vrijwaren (behoudens bij ontbinding en vereffening)².

Het naleven van dit formalisme is belangrijk gezien in het andere geval de persoonlijke aansprakelijkheid van het bestuursorgaan in het gedrang komt voor schulden die derden houden lastens de vennootschap.

Opvallend is dat de criteria voor toepassing van de alarmbelprocedure nu 'subjectief' worden ingevuld.

Vooreerst dient de alarmbelprocedure niet alleen te worden gevoerd indien het nettoactief negatief is geworden, maar tevens indien het nettoactief negatief dreigt te worden. Wanneer precies van dreiging sprake is dient het bestuursorgaan zelf in te vullen.

Des te frappanter is dat het bestuursorgaan de alarmbelprocedure ook dient te voeren indien het *niet langer vaststaat dat de vennootschap, volgens redelijkerwijs te verwachten ontwikkelingen, in staat zal zijn om gedurende minstens de twaalf volgende maanden haar schulden te voldoen naarmate deze opeisbaar worden*. Uiteraard zal ook in het tweede geval het bestuursorgaan een subjectieve inschatting moeten maken.

Precies in het subjectief karakter van de criteria schuilt het gevaar voor het bestuursorgaan. Indien zij "ten onrechte" oordeelt dat de alarmbelprocedure niet gevoerd moet worden,

¹ Art. 35/1 WER

² Art. 5:153 WVV

riskeren de betrokken bestuurders persoonlijk te worden aangesproken voor schulden van de vennootschap.

5. Het hoeft geen betoog dat het vandaag, in volle covid-19 crisis, voor veel ondernemingen niet langer vaststaat dat zij in staat zullen zijn om gedurende minstens twaalf maanden hun opeisbare schulden te betalen.

Welnu, geen enkele anti-covid-19-wetgeving ontslaat het bestuursorgaan van haar verplichting tot het voeren van de alarmbelprocedure. Hoogstens kunnen de bestuurders er in hun oordeel rekening mee houden dat de vennootschap bijvoorbeeld van afbetalingsfaciliteiten kan genieten.

Opvallend is trouwens dat de wetgever in de memorie van toelichting over de alarmbelprocedure expliciet verwijst naar een nieuwe doorlopende verplichting van het bestuursorgaan om de financiële situatie van de vennootschap te volgen³, de waakzaamheidsplicht van het bestuursorgaan.

Op het bestuursorgaan rust een doorlopende verplichting om de financiële situatie van de vennootschap op te volgen of minstens ervoor te zorgen dat de nodige mechanismen daartoe aanwezig zijn. In dat verband kan worden verwezen naar artikel 2:51 (artikel 2:52) dat het bestuursorgaan verplicht om te beraadslagen over maatregelen die de continuïteit van de onderneming kunnen vrijwaren wanneer blijkt dat er gewichtige en met elkaar overeenstemmende feiten zijn die de continuïteit van de onderneming bedreigen.

....

Naast het informeren van de algemene vergadering is het doel van de regeling in het bijzonder het bestuursorgaan ertoe aan te zetten maatregelen te nemen om aan de problematische financiële toestand van de vennootschap te verhelpen,

Hiermee onderstreept de wetgever nogmaals het belang die zij hecht aan het tijdig ingrijpen door het bestuursorgaan.

Is het werkelijk noodzakelijk dat het bestuursorgaan dagdagelijks bewaakt of de criteria vervuld zijn? De wetgever nuanceert. De verplichtingen ontstaan wanneer wordt vastgesteld, of volgens de wet of de statuten had moeten worden vastgesteld, dat minstens één van de criteria wordt bereikt.

Dit betekent geen permanente bewaking van de toepasselijke criteria, maar slechts een toetsing naar aanleiding van de redactie van de jaarrekening of een eventuele tussentijdse staat van actief en passief.

De waakzaamheidsplicht van het bestuursorgaan

6. Uit de memorie van toelichting bij de alarmbelprocedure bleek dat op het bestuursorgaan een bijkomende waakzaamheidsplicht rust op basis van art. 2:52 WVV, en dat deze aan de grondslag ligt van de nieuwe alarmbelprocedure.

³ Memorie van Toelichting: DOC 54 3119/001 p 184

Art. 2:52 WVV stelt dat *wanneer gewichtige en overeenstemmende feiten de continuïteit van de onderneming in het gedrag kunnen brengen, moet het bestuursorgaan beraadslagen over de maatregelen die moeten worden genomen om de continuïteit van de economische activiteit voor een minimumduur van twaalf maanden te vrijwaren.*

De waakzaamheidsverplichting van art. 2:52 WVV van het bestuursorgaan is duidelijk gelieerd aan hetgeen specifiek voorzien voor de alarmbelprocedure. De maatregelen die het bestuursorgaan dient te nemen dienen de continuïteit van de economische activiteit voor een minimum duur van twaalf maanden te vrijwaren, hetgeen de onderneming dus moet stellen *om gedurende minstens de twaalf volgende maanden haar schulden te voldoen naarmate deze opeisbaar worden*, zoals voorzien in art. art. 5:153 WVV betreffende de alarmbelprocedure.

7. Het is verder bijzonder interessant vast te stellen dat de omschrijving van de waakzaamheidsplicht erg gelijklopend is met de omschrijving van de informatieverplichting van de economische beroepsbeoefenaar conform art. XX.23 WER (cfr. infra).

Niet alleen is de omschrijving van de waakzaamheidsplicht en de informatieverplichting erg gelijklopend, bovendien blijkt dat beide bepalingen dezelfde grondslag hebben.

De Memorie van toelichting stelt immers dat de waakzaamheidsplicht ex art.2:52 WVV *artikel 138 W.Venn. herneemt dat een algemene plicht van het bestuursorgaan oplegt met dien verstande dat de in dit artikel vermelde "redelijke termijn" wordt bepaald op een minimum van twaalf maanden*⁴.

Wel laat art. 138 van het oude W. Ven. precies de bepaling zijn die tevens aan de basis ligt voor de informatieverplichting van de economische beroepsbeoefenaar!

Indien de waakzaamheidsplicht thans de voorbode is van de alarmbelprocedure, dan kan men hetzelfde poneren voor de informatieverplichting die rust op de economische beroepsbeoefenaar.

Het is dan ook cruciaal de informatieverplichting in herinnering te brengen.

Informatieverplichting ten aanzien van de klant Art. XX. 23 WER

8. Sinds 1 augustus 2013 werden enkele nieuwe maatregelen voorzien om gegevens van ondernemingen in moeilijkheden te verzamelen. Er werd sinds die datum met veel belang geschreven over de maatregel die wordt opgelegd aan de economische beroepsbeoefenaars⁵. In wat volgt worden de belangrijkste beschouwingen hieromtrent weergegeven.

⁴ DOC 54 3119/001 p 57

⁵ BEKAERT, B., "Responsabilisering van de economische beroepsbeoefenaar voor ondernemingen in moeilijkheden", *Pacioli*, 2013, nr. 371, 1; BEKAERT, B., LEMMENS, J., «De economische beroepsbeoefenaar en de continuïteit van de onderneming (WCO): het (knipper)licht gaat aan», *Acc. Bedr.(M)* 2014, afl. 2, 2-17; BEKAERT, B., "Hoe benadert de economische beroepsbeoefenaar in de praktijk een klantonderneming in moeilijkheden?", *Pacioli* 2015, nr. 397, 1-4.

Aan bepaalde economische beroepsbeoefenaars wordt een informatieverplichting opgelegd. Deze economische beroepsbeoefenaars worden verplicht de klant in moeilijkheden te informeren.

De wet omschrijft de Informatieverplichting⁶ als volgt:

De externe accountant, de externe erkend boekhouder, de externe erkend boekhouder-fiscalist en de bedrijfsrevisor die in de uitoefening van hun opdracht gewichtige en overeenstemmende feiten vaststellen die de continuïteit van de economische activiteit van de schuldenaar in het gedrang kunnen brengen, lichten deze laatste hiervan schriftelijk op een omstandige wijze in, in voorkomend geval via zijn bestuursorgaan.

Indien de schuldenaar binnen een termijn van een maand vanaf die kennisgeving niet de nodige maatregelen treft om de continuïteit van de economische activiteit voor een minimumduur van twaalf maanden te waarborgen, kan de externe accountant, de externe erkend boekhouder, de externe erkend boekhouder-fiscalist, of de bedrijfsrevisor de voorzitter van de 2[ondernemingsrechtbank]2 daarvan schriftelijk inlichten.

Wat?

De economische beroepsbeoefenaar zal bepaalde gewichtige en overeenstemmende feiten moeten meedelen aan de klant, namelijk de feiten die de continuïteit van de economische activiteit van de klant in het gedrang kunnen brengen.

Het was lange tijd niet duidelijk wat die gewichtige en overeenstemmende feiten dan wel moesten inhouden. Op initiatief van de ordes van de economische beroepsbeoefenaars is er duidelijkheid gekomen in een zogenaamde Interinstitutionaanbeveling⁷. Onder meer aanwijzingen van financiële aard worden in overweging genomen, bv. *negatieve cashflow die blijkt uit de historische of geraamde financiële staten, grote bedrijfsverliezen of aanzienlijke ontwaarding van activa die cashflow genereren, ongunstige financiële ratio's, onmogelijkheid om de schuldeisers binnen de termijn te betalen, meer in het bijzonder de RSZ, de btw, de bedrijfsvoorheffing, kredietweigering door leveranciers en eisen tot contante betaling...*

Het lijkt ons meer dan plausibel dat aanwijzingen van financiële aard als gevolg van de Covid-19 crisis, vandaag gewichtige en overeenstemmende feiten betreffen dat U als economisch beroepsbeoefenaar moet vaststellen en meedelen.

De economische beroepsbeoefenaar moet de klant in alle geval op omstandige wijze inlichten. Een eenvoudige me-

dedeling dat de continuïteit van de klant in het gedrang dreigt te komen volstaat niet.

De wet gaat evenwel niet zover dat de economische beroepsbeoefenaar ook herstelmaatregelen moet formuleren. Hij moet wijzen op het gevaar en is niet verplicht meteen oplossingen aan te reiken.

Wanneer?

Door de wetgever worden geen duidelijke richtlijnen meegegeven over het moment waarop de onderneming in moeilijkheden moet worden geïnformeerd. De economische beroepsbeoefenaar zal zelf dienen in te schatten wanneer de continuïteit van de economische activiteit in het gedrang kan komen.

Er mag ook niet worden geconcludeerd dat de economische beroepsbeoefenaar voortdurend de continuïteit van de economische activiteit moet monitoren of controleren⁸. De economische beroepsbeoefenaar moet enkel rekening houden met de feiten die hem ter kennis komen *in de uitoefening van zijn opdracht*. Het is dus best mogelijk dat ingeval van bijstand van een eenmanszaak de problematische feiten minder snel ter kennis komen van de economische beroepsbeoefenaar, omdat de boekhoudverplichtingen eenvoudiger zijn. Bijgevolg zal alsdan ook de informatieverplichting minder snel ontstaan.

Wel is het voor de economische beroepsbeoefenaar raadzaam, om in situaties van dreigende moeilijkheden, buitengewoon zorgvuldig te zijn ten aanzien van documentatie en dossiervorming.⁹ Ter verantwoording van het ingenomen standpunt én als bewijs van zijn nauwgezetheid, verdient het daarom aanbeveling om de feiten en afwegingen waarop de economische beroepsbeoefenaar zich baseert bij te houden in zijn dossier.¹⁰

Men kan niet concluderen dat de Covid-19 crisis vandaag een autonome grond betreft op basis waarvan alle ondernemingen moeten worden aangeschreven. Sommige ondernemingen varen overigens wel bij de Covid-19 crisis.

Hoe?

De economische beroepsbeoefenaar moet kunnen bewijzen dat hij zijn informatieverplichting heeft nageleefd¹¹. Sinds 1 mei 2018 is duidelijk bepaald dat de mededeling schriftelijk dient te gebeuren. In die optiek richt de economische beroepsbeoefenaar bij voorkeur een aangetekende brief, al zou ook een email met ontvangstbevestiging, een fax en dergelijke meer,... aan de klant kunnen volstaan. Belangrijk is dat de economische beroepsbeoefenaar la-

6 Art.XX.23 §3 WER

7 Interinstitutionaanbeveling inzake de opdrachten voor de bedrijfsrevisor, de externe accountant, de externe belastingconsulent, de externe erkende boekhouder of de externe erkende boekhouder-fiscalist in het kader van artikel 10, vijfde lid, artikel 12, § 1, vijfde lid, en artikel 17, § 2, 5° en 6° van de wet betreffende de continuïteit van de ondernemingen, BS 8 juni 2016 (hierna Interinstitutionaanbeveling).

8 M.VANMEENEN, In de ban van de continuïteit, TBH 2015, (487), 493

9 Ter illustratie D. VAN ONZENOORT, "Dreigende discontinuïteit bij uw cliënt. Toelichtende paragraaf in verklaring verplicht?", *Accountant Adviseur* 2008, maart, 42.

10 K. AERTS, Taken en aansprakelijkheden van commissarissen en bedrijfsrevisoren, Gent, Larcier, 2002, 23, nr. 21.

11 *Parl. St. Kamer*, 2012-2013, 2692/001, 11.

ter kan bewijzen dat de klant daadwerkelijk kennis heeft genomen of heeft kunnen nemen van de informatie verstrekt door de economische beroepsbeoefenaar. Ook indien de klant tekent “voor kennisname” op een gewone brief zal aan de bewijslast zijn voldaan.

Aansprakelijkheid van de economische beroepsbeoefenaar

Loopt de economische beroepsbeoefenaar nu enig aansprakelijkheidsrisico bij het niet naleven van de informatieverplichting? In de mate dat het niet tijdig naleven van de informatieverplichting door de economische beroepsbeoefenaar, mede aan de oorzaak ligt van het feit dat een klant- een verlieslatende activiteit heeft verder gezet zonder passende herstelmaatregelen te (kunnen) formuleren en hierdoor schade veroorzaakt, is het risico reëel dat de economische beroepsbeoefenaar aansprakelijk kan worden gehouden¹².

Het aansprakelijkheidsrisico van de economische beroepsbeoefenaar is trouwens door de wetgever zelf opgemerkt¹³.

Het zal niet steeds evident zijn voor de klant om de schending van de informatieverplichting te bewijzen.

De informatieverplichting van de economische beroepsbeoefenaar houdt immers in dat deze eerst gewichtige en overeenstemmende feiten vaststelt, die de continuïteit van de onderneming van de economische activiteit in het gedrang kunnen brengen, alvorens zijn klant hierover in te lichten. Welnu, om de aansprakelijkheid te weerhouden zal dus eerst moeten worden bewezen dat de economische beroepsbeoefenaar bepaalde gewichtige en overeenstemmende feiten die de continuïteit van de economische activiteit in het gedrang kunnen brengen had kunnen vaststellen.

Enmaal dat bewijs is geleverd zal de economische beroepsbeoefenaar op zijn beurt moeten bewijzen dat hij de klant schriftelijk heeft ingelicht.

Het loutere feit dat de economische beroepsbeoefenaar zijn informatieverplichting niet heeft nageleefd en een fout heeft begaan, zal niet automatisch tot gevolg hebben dat hij ten aanzien van derden aansprakelijk is voor een bedrag gelijk aan de totale schade door deze derden geleden. Deze fout alleen zal er dus in principe niet toe leiden dat de economisch beroepsbeoefenaar aansprakelijk is voor alle faillissementsschulden van zijn klant.

Inderdaad, de economische beroepsbeoefenaar zal kunnen argumenteren dat de klant de inlichtingen van de economische beroepsbeoefenaar mogelijks sowieso naast zich had gelegd indien deze inlichtingen wel werden verstrekt. Derden zullen om die reden eerder aanspraak kunnen maken op een vergoeding voor het verlies van een kans, die forfaitair bepaald zal worden.

Niettemin dienen we bij het beoordelen van het aansprakelijkheidsrisico vandaag rekening te houden met de wijziging van de alarmbelprocedure.

Inderdaad, indien kan worden aangetoond dat ingevolge de nalatigheid van de economisch beroepsbeoefenaar het bestuursorgaan geen subjectief oordeel heeft kunnen vellen over het vrijwaren van de continuïteit van de onderneming (art. 2: 52 WVV), noch over de mogelijkheid om opeisbare schulden te kunnen betalen gedurende twaalf maanden (art. 5:153 WVV), dan bestaat een oorzakelijk verband tussen de nalatigheid van de economisch beroepsbeoefenaar en het gebrek aan voeren van de alarmbelprocedure.

Geen enkele economische beroepsbeoefenaar wil medeaansprakelijk worden gesteld met het bestuursorgaan voor het passief van de vennootschap. Doe het knipperlicht tijdig aan zodat de alarmbel kan worden geluid!

Partena
PROFESSIONAL

Komt uw klant regelmatig met HR, of sociaaljuridische vraagstukken?

Exclusief voor accountants

Ondernemers zullen steeds vaker een beroep doen op uw kennis, ervaring en advies.

Gebrek aan tijd en de complexiteit van snel veranderende wet- en regelgeving spelen hierbij niet in uw voordeel.

Dan is het ideaal om een vast aanspreekpunt te hebben waar u snel en doeltreffend antwoorden en oplossingen krijgt aangereikt.

De Accountant Desk van Partena Professional staat voor u klaar!

Heeft u vragen?

Contacteer ons via accountantdesk@partena.be of via 078 78 78 21

www.partena-professional.be

¹² B. BEKAERT, “Responsabilisering van de economische beroepsbeoefenaar voor ondernemingen in moeilijkheden”, *Pacioli*, 2013, nr. 371, 2

¹³ *Parl. St. Kamer* 2012-2013, nr. 53 2692/001, 12

Recente boekhoudkundige maatregelen voor eenmanszaken, maatschappen, vzw's en stichtingen

Els De Wielemaker, HIAF – UGent

Gauthier Vandenbossche, Assistent Vakgroep Accountancy, Bedrijfsfinanciering en Fiscaliteit – Instituut voor Financieel Recht UGent

1. Inleiding

1. De wet van 15 april 2018 houdende de hervorming van het ondernemingsrecht (BS 27 april 2018) en de wet van 23 maart 2019 tot invoering van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (BS 4 april 2019) hebben in het Wetboek van economisch recht (WER) en het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (WVV) recent boekhoudrechtelijke wijzigingen aangebracht.

2. Ondernemingen die onder het oude recht nog niet boekhoudplichtig waren en hun boekhouding voeren per kalenderjaar, zijn sinds 1 januari 2020 onderworpen aan de boekhoud- en inventarisverplichtingen vermeld in het WER. Daarnaast zijn sinds 1 januari 2020 de dwingende bepalingen van het WVV van toepassing.

3. In deze bijdrage leggen we de nadruk op de belangrijkste boekhoudkundige aandachtspunten die deze wetwijzigingen met zich meebrengen voor zelfstandige natuurlijke personen, verenigingen ((i)vzw's en feitelijke verenigingen)¹, stichtingen² en maatschappen³.

2. Wet van 15 april 2018 houdende hervorming van het ondernemingsrecht

4. Het boekhoudrecht, opgenomen in Boek III, Titel 3, Hoofdstuk 2 WER, omvat de spelregels die van toepassing zijn op de registratie van financiële verrichtingen binnen Belgische 'ondernemingen'. De boekhoudkundige verplichtingen van een 'boekhoudplichtige onderneming' bestaan enerzijds uit het voeren van een, eenvoudigde⁴ of dubbele⁵, boekhouding en anderzijds uit het opstellen van een (interne) jaarrekening⁶. Maar wie wordt als 'boekhoudplichtige onderneming' gekwalificeerd?

5. Met ingang van 1 november 2018 wordt, behoudens wettelijke uitzonderingen, iedere natuurlijke persoon die

zelfstandig een beroepsactiviteit uitoefent, iedere rechtspersoon en iedere andere organisatie zonder rechtspersoonlijkheid als 'onderneming' beschouwd⁷. In navolging daarvan worden de personen, lichamen of organisaties die onder het toepassingsgebied van de boekhoudverplichtingen in het WER vallen voortaan⁸ gedefinieerd als 'boekhoudplichtige onderneming'⁹. De belangrijkste wijziging die hieruit volgt voor het boekhoudrecht, is dat het toepassingsgebied van de boekhoudverplichtingen van het WER wordt uitgebreid. Immers, alle 'ondernemingen' vallen onder het toepassingsgebied van de boekhoudverplichtingen, tenzij specifieke redenen aanwezig zijn om bepaalde categorieën uit te sluiten van de algemene boekhoudplicht¹⁰. Opgemerkt moet worden dat de uitsluitingen die gelden voor het algemeen ondernemingsbegrip ook doorwerken voor de definiëring van de ondernemingen die boekhoudplichtig zijn. Zo zal een feitelijke vereniging bijvoorbeeld geen boekhoudplichtige onderneming zijn.

6. *De facto* wordt met de hervorming en modernisering van het ondernemingsbegrip het toepassingsgebied van de boekhoudverplichtingen in het WER uitgebreid in die zin dat natuurlijke personen die zelfstandig een beroeps- werkzaamheid uitoefenen, verenigingen, stichtingen en organisaties zonder rechtspersoonlijkheid ook hieronder begrepen worden¹¹.

2.1 Iedere natuurlijke persoon die zelfstandig een beroepsactiviteit uitoefent

7. Iedere natuurlijke persoon die zelfstandig (i) een beroepsactiviteit (ii) uitoefent in België (iii) is een 'boekhoudplichtige onderneming'¹². De inwerkingtreding van

1 Art. 1:2 WVV; art. 1:6 WVV.

2 Art. 1:3 WVV; art. 1:7 WVV.

3 Art. 1:5 WVV.

4 Art. III.85 WER.

5 Art. III.83 WER; art. III.84 WER.

6 Art. III.89; art. III.90 WER.

7 Art. I.1, 1° WER.

8 Voor de wetwijziging gold in artikel I.5 WER een aparte definitie van het begrip 'onderneming' die bepaalde welke ondernemingen aan de boekhoudverplichtingen van het WER onderworpen waren.

9 Art. I.5 WER: "een onderneming in de zin van artikel III.82".

10 Zie CBN-advies 2019/09 – Boekhoudplichtige onderneming (4 september 2019). Zie ook J. BAECK en V. VAN EESSEL, "De Wet Hervorming Ondernemingsrecht: het einde van het handelsrecht en de triomf van ondernemingsrecht", RW 2018-19, afl. 36, 1403-1419.

11 Memorie van toelichting, *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 54-2828/001.

12 Art. III.82, §1, eerste lid, 1° WER.

de hervorming van het ondernemingsrecht op 1 november 2018 was daarmee het symbolisch ten grave dragen van het Wetboek van Koophandel en de verouderde begrippen handelaar en koopman¹³. Voortaan worden dus ook de beoefenaars van een vrij beroep (advocaten, architecten, artsen, notarissen, accountants ...) die werken buiten een vennootschap aangemerkt als 'boekhoudplichtige onderneming'¹⁴.

8. Sinds de hervorming van het ondernemingsrecht, zijn dus alle ondernemingen-natuurlijke personen boekhoudplichtig van zodra die natuurlijke persoon in België een zelfstandige beroepsactiviteit heeft. Een ambtenaar die bijvoorbeeld in bijberoep een zelfstandige beroepsactiviteit als schrijnwerker uitoefent, is een 'boekhoudplichtige onderneming' onderworpen aan de boekhoudverplichtingen in het WER. Een natuurlijke persoon die in België woont en als bediende werkt bij een Belgische onderneming en daarnaast een zelfstandige beroepsactiviteit uitoefent in het buitenland maar geen zelfstandige beroepsactiviteit uitoefent in België, is daarentegen geen 'boekhoudplichtige onderneming' naar Belgisch recht¹⁵.

9. Een activiteit die louter kadert in het normale beheer van het persoonlijk vermogen van een natuurlijke persoon valt niet onder het ondernemingsbegrip. Concreet is bijvoorbeeld een natuurlijke persoon die op een passieve wijze zijn privépatrimonium beheert middels een maatschap geen 'boekhoudplichtige onderneming'. Dit is niet nieuw. Echter, sinds de wetwijziging is de maatschap zelf daarentegen wel een 'boekhoudplichtige onderneming' (zie randnr. 11 e.v.)¹⁶.

10. Verder is ook behouden dat natuurlijke personen waarvan de zelfstandige bedrijfsactiviteit bestaat uit het uitoefenen van één of meer bestuursmandaten¹⁷ of die uitsluitend de exploitatie van land- of tuinbouwbedrijven tot doel hebben¹⁸ niet worden onderworpen aan de boekhoudverplichtingen van het WER. Hetzelfde geldt overigens voor natuurlijke personen die – onder voorwaarden – in België een activiteit uitoefenen in het kader van de deeleconomie en daaruit inkomsten behalen die niet als beroepsinkomsten worden belast¹⁹.

13 Oud art. 1 W.Kh.

14 CBN-advies 2019/09 – Boekhoudplichtige onderneming (4 september 2019).

15 CBN-advies 2019/09 – Boekhoudplichtige onderneming (4 september 2019).

16 CBN-advies 2019/09 – Boekhoudplichtige onderneming (4 september 2019). Zie ook Memorie van toelichting, *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 54-2828/001.

17 Het begrip bestuursmandataris verwijst naar bestuurders en mandatarissen met een gelijkaardige functie zoals zaakvoerder, vaste vertegenwoordiger van een rechtspersoon-bestuurder, lid van een directiecomité of een dagelijks bestuurder (Memorie van toelichting, *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 54-2828/001). Bv. een bestuurder van een vennootschap heeft deze activiteit als enige zelfstandige activiteit. Deze bestuurder is geen boekhoudplichtige onderneming (zie art. III.82, §1, tweede lid, 1° WER).

18 Art. III.82, §1, tweede lid, 2° WER.

19 Art. III.82, §1, tweede lid, 5° WER.

2.2 Iedere rechtspersoon en iedere andere organisatie zonder rechtspersoonlijkheid

11. Iedere rechtspersoon, waaronder (i)vzw's en stichtingen, en iedere andere organisatie zonder rechtspersoonlijkheid, waaronder de maatschap, naar Belgisch recht is boekhoudplichtig²⁰. Gelet op het wegvallen van het onderscheid tussen burgerlijke- en handelsvennootschappen, wordt voortaan iedere rechtspersoon, alsook groeperingen zonder rechtspersoonlijkheid, dus als (boekhoudplichtige) 'onderneming' beschouwd.

12. Opgemerkt moet worden dat iedere organisatie zonder rechtspersoonlijkheid die geen uitkeringsoogmerk heeft en die ook in feite geen uitkeringen verricht aan haar leden of aan personen die een beslissende invloed uitoefenen op het beleid van de organisatie (*i.e.* een feitelijke vereniging) niet aan te merken is als 'onderneming' en dus evenmin als 'boekhoudplichtige onderneming'²¹. Op die manier wordt vermeden dat voortaan bijvoorbeeld een feitelijke vereniging van kaartspelers die niet tot doel heeft om uitkeringen te doen en ook in de feite geen uitkeringen verricht, zou aangemerkt worden als een (boekhoudplichtige) onderneming.

13. Aangezien ook (buitenlandse en internationale) verenigingen en stichtingen door de wetwijziging als 'boekhoudplichtige onderneming' worden beschouwd, worden hun inventaris- en boekhoudverplichtingen, met inbegrip van de interne jaarrekening, overgeheveld van de vzw-wet (*BS* 1 juli 1921) naar het WER en KB/WER, zonder het toepassingsgebied en de bestaande praktijk van de boekhouding van verenigingen en stichtingen te willen wijzigen²². De jaarrekeningrechtelijke verplichtingen (externe jaarrekening) zijn voortaan opgenomen in het WVV en KB/WVV.

14. De belangrijkste wijziging wat betreft de onderwerping aan de boekhoud- en inventarisverplichtingen situeert zich bij de organisaties zonder rechtspersoonlijkheid (*de facto* de maatschap en feitelijke vereniging met uitkeringsoogmerk). Deze entiteiten worden, in tegenstelling tot vroeger, nu ook beschouwd als 'boekhoudplichtige onderneming' onderworpen aan de boekhoud- en inventarisverplichtingen vermeld in het WER. Dit houdt in dat iedere maatschap een autonome boekhouding moet voeren met betrekking tot haar onderscheiden (doel)vermogen²³. Concreet is bijvoorbeeld de maatschap waarin een aannemer als natuurlijke persoon samen met een andere persoon zijn aannemersactiviteiten uitoefent een 'boekhoudplichtige onderneming'. Opgemerkt moet worden dat de vennoten van een organisatie zonder rechtspersoonlijkheid ook zelf een boekhoudplichtige onderne-

20 Art. III.82, §1, eerste lid, 2° WER.

21 Art. I.1, tweede lid, (a) WER *juncto* art. III.82, §1, eerste lid, 2° WER.

22 Memorie van toelichting, *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 54-2828/001.

23 Ontwerp CBN-advies 2020/XX – De boekhoudkundige verplichtingen van de maatschap (4 maart 2020).

ming *kunnen* zijn. Het WER schrijft voor dat de rekeningen van de maatschap in de rekeningen van de vennoten moeten worden opgenomen volgens de proportionele integratiemethode²⁴.

2.3 Vereenvoudigde boekhouding of dubbel boekhouden

15. De modernisering van het ondernemingsbegrip en de daaruit voortvloeiende uitbreiding van het toepassingsgebied van de ondernemingen die onderworpen worden aan de boekhoudverplichtingen in het WER, impliceert tevens een uitbreiding van het toepassingsgebied van de ondernemingen die een vereenvoudigde boekhouding²⁵ kunnen voeren. Dit is toegelaten, doch geen verplichting²⁶.

2.3.1 Natuurlijke personen en maatschappen: in functie van omzetcijfer

16. 'Nieuw' is dat sinds 1 november 2018 ingevolge het KB/WER (BS 29 oktober 2018) de bestaande drempels voor het voeren van een vereenvoudigde boekhouding voor natuurlijke personen, VOF's en CommV's werden uitgebreid naar de maatschap. Deze 'boekhoudplichtige ondernemingen' kunnen kiezen een vereenvoudigde boekhouding – bestaande uit ten minste drie dagboeken: een financieel dagboek, een inkoopdagboek en een verkoopdagboek – te voeren in plaats van een boekhouding gehouden volgens de gebruikelijke regels van het dubbel boekhouden²⁷:

- mits het bedrag van de omzet²⁸, exclusief btw, over het laatste boekjaar kleiner is dan of gelijk is aan 500.000 euro²⁹.

17. Opgemerkt moet worden dat het MAR niet geldt voor 'boekhoudplichtige ondernemingen' die een vereenvoudigde boekhouding voeren, nl. zij die het omzetcriterium niet overschrijden.

2.3.2 (i)vzw's en stichtingen: in functie van grootte

18. Voor (i)vzw's en stichtingen is de wijze waarop ze hun boekhouding moeten voeren en rapporteren afhankelijk van hun grootte. Ook kleine vzw's, met inbegrip van micro-vzw's, die op de balansdatum van het laatste

afgesloten boekjaar niet meer dan één van de volgende criteria hebben overschreden, kunnen een vereenvoudigde boekhouding voeren³⁰:

- Jaargemiddelde van 5 werknemers;
- In totaal 334.500 euro aan andere dan niet-recurrente ontvangsten, exclusief btw;
- In totaal 1.337.000 euro aan bezittingen;
- In totaal 1.337.000 euro aan schulden.

3. Wet van 23 maart 2019 tot invoering van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen

19. De bepalingen inzake het (extern) jaarrekeningsrecht van het W.Venn. werden overgenomen in het WVV (Boek 3) en KB/WVV. Er werd over gewaakt om geen wijzigingen aan te brengen aan de boekhoudkundige verplichtingen van verenigingen en stichtingen. Sedert de inwerkingtreding van het KB/WVV gelden in het Belgisch boekhoudrecht wel expliciete waarderingsregels voor de verenigingen en stichtingen die een vereenvoudigde boekhouding voeren³¹. Opgemerkt moet worden dat voor verenigingen en stichtingen die een dubbele boekhouding voeren in KB/WVV een nieuwe waarderingsregel werd opgenomen inzake schenkingen en legaten. Teneinde de waarderingsregels voor (i)vzw's en stichtingen af te stemmen op die voor vennootschappen³², worden de geschonken of nagelaten goederen voortaan geboekt tegen aanschaffingswaarde. Voor de (i)vzw's en stichtingen wordt evenwel een bijkomende mogelijkheid voorzien om de geschonken of nagelaten goederen op de voorheen bestaande manier te kunnen blijven waarderen: het bestuursorgaan kan, mits melding en verantwoording in de toelichting, de geschonken of nagelaten goederen waarderen tegen werkelijke waarde, marktwaarde of gebruikswaarde³³.

3.1 Natuurlijke personen, maatschappen, (i)vzw's en stichtingen: vorm en inhoud van de jaarrekening

20. Wat de vorm van de jaarrekening betreft, zijn er ook in de huidige stand van de boekhoudwetgeving geen formele vormvoorwaarden opgenomen waaraan de (interne) jaarrekening van een 'boekhoudplichtige onderneming' die een *vereenvoudigde* boekhouding voert (bv. een natuurlijke persoon of een maatschap), moet voldoen³⁴.

24 Art. III.83, derde lid WER. Zie Ontwerp CBN-advies 2020/XX – De boekhoudkundige verplichtingen van de maatschap (4 maart 2020).

25 Art. III.85 WER.

26 Memorie van toelichting, *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 54-2828/001.

27 X, "Boekhoudplicht in het nieuwe ondernemingsrecht: KB van 21 oktober 2018 tot uitvoering van art. III.82 t.e.m. III.95 WER", www.corporatefinancelab.org/2018/11/07/boekhoudplicht-in-het-nieuwe-ondernemingsrecht-kb-van-21-oktober-2018-tot-uitvoering-van-art-iii-82-t-e-m-iii-95-wer/.

28 Het bedrag van de andere dan niet-recurrente ontvangsten (art. I.1, eerste lid, 16° WER). Zie ook CBN-advies 2019/11 – De vereenvoudigde boekhouding van een natuurlijke persoon, maatschap, vennootschap onder firma en commanditaire vennootschap: groottecriteria – omzetdefinitie (16 oktober 2019).

29 Art. III.85, §1, eerste lid WER; art. 1 KB/WER; art. I.1, eerste lid, 16° WER; art. 2 KB/WER.

30 Art. III.85, § 2 WER; art. 3:47, § 2 WVV. Zie CBN-advies 2019/12 – Groottecriteria verenigingen en stichtingen – schema van de jaarrekening – begroting (16 oktober 2019).

31 CBN-advies 2020/05 – Verenigingen en stichtingen – Vereenvoudigde boekhouding – Waarderingsregels (22 april 2020).

32 Art. 3:13 e.v. KB/WVV.

33 CBN-advies 2020/10 – Schenkingen en legaten voor VZW's, IVZW's en stichtingen die een dubbele boekhouding voeren (3 juni 2020).

34 Art. 3:160 KB WVV. Zie CBN-advies 2019/11 – De vereenvoudigde boekhouding van een natuurlijke persoon, maatschap, vennootschap onder firma en commandi-

21. De vzw's en stichtingen die een *vereenvoudigde* boekhouding voeren, gebruiken het vereenvoudigde schema van de jaarrekening, rekening houdend met de waarderingsregels in Boek 3, Titel 4, Hoofdstuk 2 KB/WVV³⁵.

22. Indien de 'boekhoudplichtige onderneming' daarentegen een boekhouding moet voeren volgens de gebruikelijke regels van het *dubbel* boekhouden, moet zij een jaarrekening opstellen volgens het micro, verkorte of volledige schema van de jaarrekening zoals bepaald in het WVV en KB/WVV. Hieruit volgt dat de gebruikelijke regels van het dubbel boekhouden moeten worden gevolgd, dat de waarderingsregels dienen toegepast te worden vervat in het uitvoeringsbesluit en dat bij het voeren van de boekhouding gebruik moet worden gemaakt van het MAR voor boekhoudplichtige ondernemingen andere dan verenigingen en stichtingen³⁶.

23. Voor (i)vzw's en stichtingen wordt de vorm van de jaarrekening bepaald door het WER³⁷ en het WVV³⁸ en

taire vennootschap: grootcriteria – omzetdefinitie (16 oktober 2019) en Ontwerp CBN-advies 2020/XX – De boekhoudkundige verplichtingen van de maatschap (4 maart 2020).

35 CBN-advies 2019/12 – Grootcriteria verenigingen en stichtingen – schema van de jaarrekening – begroting (16 oktober 2019) en CBN-advies 2020/05 – Verenigingen en stichtingen – Vereenvoudigde boekhouding – Waarderingsregels (22 april 2020).

36 CBN-advies 2019/10 – De boekhoudkundige en jaarrekeningrechtelijke verplichtingen van een beoefenaar van een vrij beroep (4 september 2019).

37 Art. III.90, § 2 WER.

38 Art. 3:47 WVV; art. 3:51 WVV.

de bijhorende uitvoeringsbesluiten³⁹. Wanneer een kleine (resp. micro) vzw haar boekhouding voert volgens de regels van het *dubbel* boekhouden, mag zij haar jaarrekening opmaken volgens het verkorte (resp. micro) schema⁴⁰. Een kleine (resp. micro) vzw is een vzw die op de balansdatum van het laatst afgesloten boekjaar niet meer dan één van de volgende criteria overschrijdt⁴¹:

- Jaargemiddelde van het aantal werknemers⁴²: 50 (resp. 10);
- Jaaromzet, exclusief btw⁴³: 9.000.000 euro (resp. 700.000 euro);
- Balanstotaal: 4.500.000 euro (resp. 350.000 euro).

24. De andere dan kleine vzw's die een *dubbele* boekhouding voeren, gebruiken het volledig schema van de jaarrekening⁴⁴. De modellen van deze schema's voor de *opt-in* en sinds 1 mei 2019 opgerichte verenigingen en stichtingen werden bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad

39 CBN-advies 2019/12 – Grootcriteria verenigingen en stichtingen – schema van de jaarrekening – begroting (16 oktober 2019).

40 Art. 3:47 § 3 WVV; art. 3:47 § 4 WVV.

41 Art. 1:28, § 1 WVV; art. 1:29, § 1 WVV. Wanneer meer dan één van de drie criteria vermeld in artikel 1:28, § 1 respectievelijk 1:29, § 1 WVV worden overschreden of niet meer worden overschreden, heeft dit slechts gevolgen wanneer dit zich gedurende twee opeenvolgende boekjaren voordoet (consistentiebeginsel).

(CBN-advies 2019/12 – Grootcriteria verenigingen en stichtingen – schema van de jaarrekening – begroting (16 oktober 2019)).

42 Art. 1:28, § 5, eerste en tweede lid WVV; art. 1:29, § 2 WVV.

43 Art. 3:172, I.A. KB/WVV; Art. 1:28, § 5, derde lid WVV; art. 1:29, § 2 WVV.

44 CBN-advies 2019/12 – Grootcriteria verenigingen en stichtingen – schema van de jaarrekening – begroting (16 oktober 2019).

van 4 september 2020⁴⁵. Intussen zijn deze modellen ter beschikking op de site van de Balanscentrale van de Nationale Bank. Echter zullen deze nieuwe modellen pas worden aanvaard vanaf 6 januari 2021. Want zoals aangehaald, zijn ze bestemd voor nieuw opgerichte verenigingen en stichtingen sinds 1 mei 2019 en deze die gekozen hebben voor *opt-in*, en voor jaarrekeningen met afsluitdatum vanaf 1 januari 2020. In afwachting van 6 januari 2021, mogen de oude modellen nog gebruikt worden.

25. Aan de specifieke modellen voor verenigingen, stichtingen en voor organismen voor de financiering van pensioenen (OFF's), ziekenfondsen en landsbonden van ziekenfondsen wijzigt op heden niets.

3.2 Natuurlijke personen, maatschappen, (i) vzw's en stichtingen: neerlegging van de jaarrekening

26. Wat de publicatieverplichting betreft, moeten natuurlijke personen die zelfstandig een beroepsactiviteit uitoefenen (bv. beoefenaar vrij beroep)⁴⁶ en organisaties zonder rechtspersoonlijkheid (*i.e.* maatschap) hun jaarrekening op geen enkele wijze neerleggen⁴⁷.

27. De jaarrekening van de vzw moet daarentegen binnen de dertig dagen na haar goedkeuring worden neergelegd door de bestuurders met het oog op de opname ervan in het verenigingsdossier, gehouden op de griffie van de ondernemingsrechtbank van de zetel van de vzw⁴⁸. De wijze van neerlegging is afhankelijk van de grootte van de vzw. Voor vzw's die een *vereenvoudigde* boekhouding voeren (zie randnr. 17) vindt de neerlegging rechtstreeks plaats bij de griffie van de ondernemingsrechtbank van de zetel van de vzw. De vzw's die de criteria voor het voeren van een vereenvoudigde boekhouding daarentegen overschrijden, moeten de jaarrekening neerleggen bij de Nationale Bank van België⁴⁹.

28. Bovendien moeten sinds de inwerkingtreding van het WVV de bestuursorganen van de *andere dan de kleine* (i)vzw's (zie randnr. 22) ook een jaarverslag opstellen dat tegelijk met de jaarrekening moet worden neergelegd⁵⁰.

45 Nieuwe versie van de neerleggingsformulieren Volledig model van jaarrekening, Verkort model van jaarrekening en "Micromodel van jaarrekening" voor verenigingen en stichtingen opgesteld door de Nationale Bank van België, BS 4 september 2020, 65.037.

46 Art. III.90, § 2, vierde lid, 6° WER.

47 Art. III.90 WER. Zie ook CBN-advies 2019/11 – De vereenvoudigde boekhouding van een natuurlijke persoon, maatschap, vennootschap onder firma en commanditaire vennootschap: grootcriteria – omzetdefinitie (16 oktober 2019) en Ontwerp CBN-advies 2020/XX – De boekhoudkundige verplichtingen van de maatschap (4 maart 2020).

48 Art. 2:9, § 1 eerste lid, 8° WVV; art. 2:7, § 1 WVV.

49 CBN-advies 2019/12 – Grootcriteria verenigingen en stichtingen – schema van de jaarrekening – begroting (16 oktober 2019).

50 CBN-advies 2020/XX – Verplichting voor bepaalde VZW's, IVZW's en stichtingen om een jaarverslag op te stellen (8 juli 2020).

29. Het voorgaande geldt *mutatis mutandis* voor de (i) vzw's en de stichtingen⁵¹.

4. Conclusie en to do's

30. De belangrijkste wijziging in het boekhoudrecht vloeit voort uit de verruiming van het personeel toepassingsgebied. Toch mag de uitbreiding van het toepassingsgebied niet overschat worden. In principe moesten ook andere dan de ondernemingen zoals bepaald in het oude art. I.5 WER reeds vóór de inwerkingtreding van de wet van 15 april 2018 op een of andere wijze hun verrichtingen registreren. De belangrijkste wijziging is dat de maatschappen sinds 1 november 2018 onderworpen zijn aan de boekhoud- en inventarisverplichtingen vermeld in het WER. Tot op heden kregen bestaande maatschappen tijd om aan de overgangmaatregelen te voldoen. De maatschappen wiens boekjaar het kalenderjaar volgt, zullen nu over boekjaar 2020 voor het eerst hun boekjaar afsluiten.

31. Naast het bovenvermelde inzake vzw's vestigen we nog even de aandacht op de verplichting van de jaarlijkse bevestiging van de uiteindelijke begunstigen van de vzw in het UBO-register⁵². Waarom is dit vandaag van belang? Veel vzw's deden dergelijke registratie nog niet. Voor hen is er werk aan de winkel. Let wel, de UBO-verplichting geldt niet voor feitelijke verenigingen.

32. De vzw's die dit wel deden, mogen niet vergeten eventuele wijzigingen aan de uiteindelijke begunstigen (binnen de maand) door te geven. Gezien de uiteindelijk begunstigen voor de eerste maal geregistreerd dienden te worden tegen uiterlijk 30 september 2019, dient deze informatie nu voor het eerst bevestigd te worden. Echter komt er 'goed' nieuws vanuit de FOD Financiën gezien alle UBO-registraties die uitgevoerd werden vóór 30 april 2020 om "technische redenen" automatisch een jaarlijkse bevestiging hebben verkregen. Er moet in 2020 dus geen bevestiging meer gebeuren. De volgende jaarlijkse bevestiging voor deze vzw's moet gebeuren vóór 30 april 2021. Zo heeft elk nadeel wel eens een voordeel.

33. Verder vooruit kijkend wacht 1 januari 2024 geduldig af opdat alle statuten van de vennootschappen en vzw's vóór 1 mei 2019 opgericht conform het WVV zouden zijn.

51 Art. 3:51, § 1, eerste lid WVV.

52 Wet 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, BS 6 oktober 2017, 90.839-90.897 en KB 30 juli 2018 betreffende de werkingsmodaliteiten van het UBO-register, BS 14 augustus 2018, 64.620-64.641.

Planning BBB-avondseminaries 2021

Seminaries vangen steeds aan om 19u15. De live-webinars vangen steeds aan om 19:00. Inschrijven is altijd verplicht, zowel op fysieke locaties als op webinars.

Onderwerp	Spreker	Affligem-Essene (1*)	Kortrijk (2*)	Nazareth (3*)	Brugge (4*)	Edegem (5*)	Beringen (6*)	Leuven (7*)	Webinar Live Deel 1	Webinar Live Deel 2	Webinar On-demand Deel 1 & 2
Covid-19, de faillissementsgolf: aandachtspunten voor de accountant (+ boek)	Bert Bekaert	25/01	26/01						20/01	21/01	27/01 tot 10/03
Case-gerichte rechtspraak	Frank Vanbiervliet			10/02		8/02			1/02	2/02	08/02 tot 30/03
Van Bvba naar BV – een concreet scenario voor omzetting	Patrick Huybrechts				4/03			3/03	22/02	23/02	01/03 tot 12/04
BTW-tarieven (+ Boek)	Stefan Ruyschaert	15/03		17/03					9/03	10/03	16/03 tot 27/04
De nieuwe Btw regels – E-commerce	Koen De Wilde		30/03				23/03		24/03	25/03	31/03 tot 12/05
Ontslagrecht (+ boek)	Vicky Buelens				29/04			21/04	26/04	27/04	03/05 tot 19/06
Update Vennootschapsbelasting (+ Boek)	Thomas Vanhaecke	17/05				10/05			18/05	19/05	25/05 tot 06/07
Update Personenbelasting (+ Boek)	Filip Vandenberghe		25/05	26/05					7/06	8/06	14/06 tot 26/07
Fiscus en mobiliteit	Yves Verdingh				9/09		7/09		13/09	14/09	20/09 tot 01/11
Actualia vennootschapsrecht en aandeelhoudersovereenkomsten	Wim Goossens & Philippe Mulliez					20/09		29/09	27/09	28/09	04/10 tot 15/11
Update boekhoud- en jaarrekeningenrecht	Patrick Valckx	25/10		27/10					4/10	5/10	11/10 tot 22/11
Aansprakelijkheid bestuurders – diverse (nieuwe) verslaggevingen - opfrissing alarmbelprocedure – ingevolge het nieuw WVV	Kristof Maresceau		16/11				23/11		8/11	9/11	15/11 tot 27/12
Btw-update	Tim Van Sant			24/11	25/11		30/11		1/12	2/12	8/12 tot 31/12
Kosten met aftrekbeperkingen	Filip Mees	13/12	14/12			20/12		22/12	6/12	7/12	13/12 tot 31/12

(1*) De Montil – Moortelstraat 8 te 1790 Affligem-Essene

(2*) Katho – Campus Kortrijk – Auditorium Doorniksesteenweg 145 te 8500 Kortrijk

(3*) Aula Schaubroeck – Steenweg Deinze 154 te 9810 Nazareth

(4*) VIVES – Campus Brugge – Xaverianenstraat 10 te 8200 Brugge (GPS Koningin Astridlaan ingeven)

(5*) Congrescentrum Ter Elst – Kattenbroek 1 te 2650 Edegem

(6*) Hotel & Business Center MEZZO, Paalsesteenweg 170 te 3583 Beringen

(7*) Brabantthal – zaal Terra, Brabantlaan 1 te 3001 Leuven

– Lidgeld 2021 bedraagt € 295,00 (excl. 21% btw) voor de gewone leden en € 195,00 (excl. 21% btw) voor de stagiairs en studenten (Niet betaalbaar via KMO-portefeuille).

– Er kan ook ingeschreven worden op de webinars zonder lidmaatschap. De prijs bedraagt € 175,00 per Deel en kan betaald worden met de KMO-portefeuille.

– Seminaries on-demand zijn in principe 6 weken beschikbaar vanaf aangegeven datum met beperking tot maximaal 31/12/2021

FID-MANAGER

BESPAAR TIJD EN GELD

FID-MANAGER IS DÉ BEHEEROPLOSSING VOOR
BOEKHOUD- EN ACCOUNTANTSKANTOREN

www.fid-manager.be